

Διδαγμένο κείμενο

Άριστοτέλους Πολιτικά Γ1, 1-4 / 6 / 12

Τῷ περὶ πολιτείας ἐπισκοποῦντι, καὶ τίς ἐκάστη καὶ ποία τις, σχεδὸν πρώτη σκέψις περὶ πόλεως ἰδεῖν, τί ποτέ ἐστιν ἡ πόλις. Νῦν γὰρ ἀμφισβητοῦσιν, οἱ μὲν φάσκοντες τὴν πόλιν πεπραχέναι τὴν πρᾶξιν, οἱ δ' οὐ τὴν πόλιν ἀλλὰ τὴν ὀλιγαρχίαν ἢ τὸν τύραννον· τοῦ δὲ πολιτικοῦ καὶ τοῦ νομοθέτου πᾶσαν ὁρῶμεν τὴν πραγματείαν οὔσαν περὶ πόλιν, ἡ δὲ πολιτεία τῶν τὴν πόλιν οἰκούντων ἐστὶ τάξις τις. Ἐπεὶ δ' ἡ πόλις τῶν συγκεκριμένων, καθάπερ ἄλλο τι τῶν ὄλων μὲν συνεστώτων δ' ἐκ πολλῶν μορίων, δῆλον ὅτι πρότερον ὁ πολίτης ζητητέος· ἡ γὰρ πόλις πολιτῶν τι πλῆθός ἐστιν. Ὡστε τίνα χρὴ καλεῖν πολίτην καὶ τίς ὁ πολίτης ἐστὶ σκεπτέον. Καὶ γὰρ ὁ πολίτης ἀμφισβητεῖται πολλάκις· οὐ γὰρ τὸν αὐτὸν ὁμολογοῦσι πάντες εἶναι πολίτην· ἔστι γὰρ τις ὅς ἐν δημοκρατία πολίτης ὢν ἐν ὀλιγαρχίᾳ πολλάκις οὐκ ἔστι πολίτης. Ὁ πολίτης οὐ τῷ οἰκεῖν που πολίτης ἐστίν (καὶ γὰρ μέτοικοι καὶ δοῦλοι κοινωνοῦσι τῆς οἰκίσεως), οὐδ' οἱ τῶν δικαίων μετέχοντες οὕτως ὥστε καὶ δίκην ὑπέχειν καὶ δικάζεσθαι (τοῦτο γὰρ ὑπάρχει καὶ τοῖς ἀπὸ συμβόλων κοινωνοῦσιν)· [...] πολίτης δ' ἀπλῶς οὐδενὶ τῶν ἄλλων ὁρίζεται μᾶλλον ἢ τῷ μετέχειν κρίσεως καὶ ἀρχῆς. [...] Τίς μὲν οὖν ἐστὶν ὁ πολίτης, ἐκ τούτων φανερόν· ὃ γὰρ ἐξουσία κοινωνεῖν ἀρχῆς βουλευτικῆς καὶ κριτικῆς, πολίτην ἤδη λέγομεν εἶναι ταύτης τῆς πόλεως, πόλιν δὲ τὸ τῶν τοιούτων πλῆθος ἱκανὸν πρὸς αὐτάρκειαν ζωῆς, ὡς ἀπλῶς εἰπεῖν.

Α. Από το κείμενο που σας δίνεται να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του αποσπάσματος: «Τῷ περὶ πολιτείας ἐπισκοποῦντι, καὶ τίς ἐκάστη καὶ ποία τις, σχεδὸν ... πόλις πολιτῶν τι πλῆθός ἐστιν».

Μονάδες 10

B1. «Ἐπεὶ δ' ἡ πόλις τῶν συγκειμένων, καθάπερ ἄλλο τι τῶν ὄλων μὲν συνεστώτων δ' ἐκ πολλῶν μορίων, δῆλον ὅτι πρότερον ὁ πολίτης ζητητέος· ἡ γὰρ πόλις πολιτῶν τι πλῆθος ἐστίν»: α) Ποια εἶναι ἡ μέθοδος που σκοπεύει νὰ εφαρμόσει ὁ Ἀριστοτέλης, γιὰ νὰ οδηγηθεῖ στὸν ὀρισμὸ τῆς ἐννοίας τῆς πόλης (Μονάδες 6) καὶ β) με ποῖον τρόπο δικαιολογεῖ ὁ φιλόσοφος τὴν εφαρμογὴ τῆς συγκεκριμένης μεθόδου (Μονάδες 4);

Μονάδες 10

B2. «πολίτης δ' ἀπλῶς οὐδενὶ τῶν ἄλλων ὀρίζεται μᾶλλον ἢ τῷ μετέχειν κρίσεως καὶ ἀρχῆς. [...] ὧ γὰρ ἐξουσία κοινωεῖν ἀρχῆς βουλευτικῆς καὶ κριτικῆς, πολίτην ἤδη λέγομεν εἶναι ταύτης τῆς πόλεως, πόλιν δὲ τὸ τῶν τοιούτων πλῆθος ἱκανὸν πρὸς αὐτάρκειαν ζωῆς»: Με βάση τὸ παραπάνω ἀπόσπασμα α) νὰ ἀναζητήσετε τὰ κριτήρια που εἶναι ἀναγκαῖα, κατὰ τὸν Ἀριστοτέλη, γιὰ τὸν ὀρισμὸ τῆς ἐννοίας τοῦ πολίτη (Μονάδες 8) καὶ β) νὰ παρουσιάσετε τὰ συστατικὰ στοιχεῖα που συνθέτουν τὴν ἐννοία τῆς πόλης (Μονάδες 12).

Μονάδες 20

B3. Ποια εἶναι ἡ τοποθέτηση τοῦ ἴδιου τοῦ Ἀριστοτέλη γιὰ τὴ σχέση ἠθικῆς καὶ πολιτικῆς φιλοσοφίας;

Μονάδες 10

B4. Νὰ βρεῖτε στὸ κείμενο που σας δίνεται μίᾳ ὁμόρριξη λέξη γιὰ καθεμίᾳ ἀπὸ τις παρακάτω λέξεις: **ποιοτικός, προσδιοριστικός, ἀφιξη, διαφήμιση, περιζήτητος, ὀπτική, εποχικός, παράταξη, θεσμοθέτηση, σταθερότητα.**

Μονάδες 10